

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ผลการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก

ACADEMIC RESULTS OF PADDY RESERVE PROJECT
IN GROWING SEASON (CULTIVATION YEAR 1986-1987)
OF BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL
COOPERATIVES AMPHOR AONGKARAK
NAKORNAYORK PROVINCES

โดย

นายธงชัย ละม้าย

เสนอ

T098142

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

ปพ.

ช 114๗

2530

พ.ศ. 2530

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 98142

วันเดือนปี 10 3 2000

ปพ.

ช 114๗

2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ผลการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วของกรีกษ์ จังหวัดนครนายก

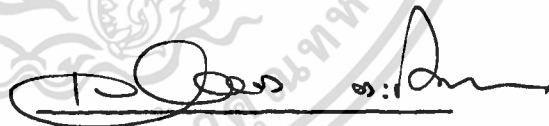
โดย

นายธงชัย ละม้าย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2531

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

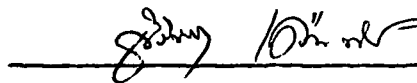
(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์วิเชษฐ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์ศิริจรรยา เกรือวิริยะพันธ์)

รักษาการแทนหัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์อมรศรี ตันพิพัฒน์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ผลการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก

โดย : นายธงชัย ละม้าย

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา :

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศปีละหลายหมื่นล้านบาท แต่จะพบว่าราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รัฐบาลได้พยายามหาทางแก้ไข โดยใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น การพยุงราคา การประกันราคา เป็นต้น แต่ไม่สามารถทำให้ราคาข้าวเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นได้ มาในปัจจุบันรัฐบาลได้มาตรการโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ดำเนินงาน โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธกส. เข้ามาแก้ไข ดังนั้นการศึกษา เรื่องโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ซึ่งจะช่วยให้ทราบได้ว่าโครงการนี้สามารถทำให้ราคาข้าวเปลือกเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นได้หรือไม่

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษา คือ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวเปลือก และการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ตลอดจนวิธีการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส. โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ อำเภอองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก รวม 92 ราย จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุเฉลี่ย 44.72 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา 4. มีอาชีพหลักในการทำนาและจำนวนครึ่งหนึ่งมีที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้เฉลี่ย 67,531.11 บาท/ปี และรายจ่ายใช้ไปในการประกอบอาชีพมากที่สุด เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินและมีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ช่วยให้เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรที่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าร่วมโครงการส่วนมากจะมีผู้จ้างของตนเอง และผลผลิตที่ได้จะนำเข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วน เพราะยังไม่มั่นใจว่าราคาข้าวจะสูงขึ้น และราคาข้าวที่ขายได้จะมีราคาสูงกว่าข้าวที่ไม่ได้นำเข้าร่วมโครงการ ปัญหาของเกษตรกรที่พบส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับผู้จ้างมีขนาดเล็ก ข้าวสารล่าช้าและข้าวมีความชื้นสูง เก็บไว้ไม่ได้นานต้องรีบขาย

จากการศึกษาเรื่องนี้มีข้อเสนอแนะคือ รัฐบาลควรมีการประกันราคาพืชผลเร่งรัดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยเงินกู้ไปสู่ภาคเกษตรกรรมให้มากขึ้น จัดตั้งตลาดกลางในการรับซื้อข้าวเปลือก ตลอดจนจัดระบบการศึกษาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การวิจัย เรื่อง "ผลการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยงานอกรักษ์ จังหวัดนครนายก" สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบเท้าคุณพ่อคุณแม่ ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนด้านเงินทุนในการวิจัย ขอขอบคุณอาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ และอาจารย์ศิริจรรยา เกื้อวิริยะพันธ์ ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณพี่พินิจ เจริญสิน พนักงานสินเชื่อและเจ้าหน้าที่ของธนาคารฯทุกคน ตลอดจนเกษตรกรทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ในการวิจัย

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายธงชัย ละม้าย

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	
ปัญหาที่ทำการศึกษา	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
นิยามศัพท์	12
ขอบเขตของการศึกษา	12
บทที่ 2 โครงสร้างทางทฤษฎี	13
การตรวจเอกสาร	13
ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	13
แนวความคิดทางทฤษฎี	14
วิธีการศึกษาและอุปกรณ์	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
แบบสอบถาม	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 3 ผลการศึกษา	26
ประวัติส่วนตัว	26
สภาพทางเศรษฐกิจ	30
สภาวะหนี้สิน	37
ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	41
การดำเนินงาน	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	54
ประวัติส่วนตัว	54
สภาพทางเศรษฐกิจ	54
ภาวะหนี้สิน	54
ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	55
การดำเนินงาน	55
ข้อเสนอแนะ	56
เอกสารอ้างอิง	57
ภาคผนวก	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงราคาข้าวเปลือกชนิด 5% ที่เกษตรกรขายได้ ตั้งแต่ปี 2527 - 2529	2
2	แสดงปริมาณการส่งออกข้าวสารประจำเดือนพฤศจิกายน 2529 ของไทยและสหรัฐอเมริกา	3
3	แสดงราคาข้าว 5% ของไทยตั้งแต่ปี 2527 - 2529	5
4	เปรียบเทียบต้นทุนและรายได้ของเกษตรกร ปี 2528 - 2529 และ 2529 - 2530	6
5	แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน หมู่บ้านในอำเภอองครักษ์	21
6	แสดงพื้นที่ถือครองและพื้นที่ทำการเกษตรของอำเภอองครักษ์	22
7	แสดงพื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทาน ในอำเภอองครักษ์	23
8	แสดงประวัติส่วนตัวของเกษตรกร	26
9	แสดงอาชีพของเกษตรกร	30
10	แสดงพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตร	31
11	แสดงปริมาณการถือครองที่ดินของเกษตรกร	32
12	แสดงกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกบ้านของเกษตรกร	33
13	แสดงรายจ่ายของเกษตรกรในปี 2528 - 2529	34
14	แสดงรายได้ของเกษตรกรในปี 2528 - 2529	36
15	แสดงภาวะหนี้สินของเกษตรกร	37
16	แสดงจำนวนหนี้สิน และกำหนดการใช้ที่ดิน	38
17	แสดงวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ของเกษตรกร	39
18	แสดงการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกรรมการของเกษตรกร	40
19	แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการรับจำนำ ข้าวเปลือก	41
20	แสดงเหตุผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว- เปลือก	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	แสดงการรับข้าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร	43
22	แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	44
23	แสดงการเก็บข้าวในยุ้งฉางของเกษตรกร	45
24	แสดงจำนวนข้าวที่เก็บในยุ้งฉางของตนเอง	45
25	แสดงปริมาณการผลิตข้าวของเกษตรกรในปี 2529 - 2530	46
26	แสดงปริมาณข้าวที่เกษตรกรนำเข้าร่วมโครงการรับจำนำ	47
27	แสดงเหตุผลที่เกษตรกรนำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วน	48
28	แสดงจำนวนและราคาข้าวที่ไม่ได้นำมาเข้าร่วมโครงการ	49
29	แสดงราคาข้าว/เกวียน ที่เกษตรกรนำมาร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	51
30	แสดงข้อมูลในการร่วมโครงการของเกษตรกร	52
31	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่จะจัดทำในปีต่อไป	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของการศึกษา

จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกี่ยวกับผลผลิตข้าวในปี 2529 - 2530 พบว่า ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้จะลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำฝนน้อยพื้นที่นาบางส่วนมีปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอแก่การทำนา ประกอบด้วยเกษตรกรประสบกับภาวะราคาข้าวตกต่ำติดต่อกันมาเป็นปีที่ 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2528 - 2529 ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ อยู่ในภาวะตกต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี อันเนื่องมาจากปริมาณการผลิตของไทยและของโลกผลิตได้มากกว่าความต้องการ ทำให้เกิดภาวะแข่งขันกันอย่างรุนแรงประกอบกับสหรัฐอเมริกา ประกาศใช้กฎหมายการเกษตรฉบับใหม่ โดยลดราคาจำนองข้าวของเกษตรกรลงเป็นจำนวนมากและประกาศราคาข้าวในตลาดโลก ทุกสัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน 2529 เป็นต้นมา ทำให้ราคาข้าวของสหรัฐฯ ลดลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ เป็นผลทำให้ราคาข้าวของสหรัฐฯ สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ โดยเฉพาะการแข่งขันกับข้าวไทยและตั้งแต่เดือนเมษายน 2529 ราคาข้าวไทยที่เกษตรกรขายได้มีราคาต่ำที่สุด คือข้าว 5% มีราคาเกวียนละ 2,123 บาท ลดลงจากเดือนมีนาคม ร้อยละ 6.02 และลดลงจากเดือนเมษายน ปี 2528 ประมาณ ร้อยละ 25.24 ซึ่งปกติ ราคาข้าวในเดือนเมษายนของทุกปีที่ผ่านมา ราคาข้าวมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ในปี 2529 ราคาข้าวกลับลดลง ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการใช้กฎหมายการเกษตรของสหรัฐฯ ฉบับดังกล่าวยังผลให้ราคาข้าวเปลือกตลอดปี 2529 ตกต่ำลง โดยมีราคาข้าวเปลือกสูงสุด คือ เกวียนละ 2,706 บาท ในเดือนสิงหาคม จากนั้นราคาข้าวก็มีแนวโน้มลดลงโดยตลอด เฉลี่ยแล้วราคาเกวียนละ 2,344 บาท เมื่อเทียบกับราคาเกวียนละ 2,764 บาท ของปีก่อน ราคาลดลงคิดเป็นอัตราร้อยละ 15.19 ซึ่งทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตและการขยายพื้นที่การเพาะปลูกดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงราคาข้าวเปลือกชนิด 5% ที่เกษตรกรขายได้ตั้งแต่ปี 2527-2529

เดือน	ราคาข้าวเปลือกเจ้า 5% (บาท/เกวียน)		
	2527	2528	2529
มกราคม	2,923	2,755	2,464
กุมภาพันธ์	2,831	2,696	2,349
มีนาคม	2,906	2,807	2,259
เฉลี่ยไตรมาสที่หนึ่ง	2,887	2,753	2,357
เมษายน	2,962	2,840	2,123
พฤษภาคม	2,942	2,876	2,162
มิถุนายน	3,001	2,926	2,227
เฉลี่ยไตรมาสที่สอง	2,968	2,881	2,171
เฉลี่ยครึ่งแรกของปี	2,928	2,817	2,264
กรกฎาคม	3,240	2,875	2,391
สิงหาคม	3,369	2,878	2,706
กันยายน	3,289	2,828	2,649
เฉลี่ยไตรมาสที่สาม	3,299	2,860	2,582
ตุลาคม	3,171	2,825	2,534
พฤศจิกายน	3,023	2,797	2,533
ธันวาคม	2,764	2,646	2,256
เฉลี่ยไตรมาสที่สี่	2,986	2,756	2,441
เฉลี่ยครึ่งหลังของปี	3,143	2,808	2,512
เฉลี่ยครึ่งปี	2,942	2,812	2,388

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาของการศึกษา

เนื่องจากภาวะการผลิตข้าวของโลกอยู่ในภาวะที่ผลิตได้เกินความต้องการ นอกจากนั้นสหรัฐอเมริกา ยังใช้นโยบายเร่งรัดการส่งออกโดยลดราคาส่งออกให้ต่ำเพื่อขยายตลาดให้กว้างขวางขึ้น ถ้าสหรัฐฯขยายตลาดได้เพิ่มขึ้นย่อมหมายถึงว่าตลาดข้าวของไทยจะต้องลดลง ทั้งนี้เพราะข้าวไทยและข้าวสหรัฐฯ มีคุณภาพใกล้เคียงกัน สามารถทดแทนกันได้ ดังนั้น ในปี 2529-2530 คาดว่าประเทศไทยจะต้องประสบปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องการส่งออก

กระทรวงเกษตรของสหรัฐฯ ๙ ได้คาดคะเนปริมาณการส่งข้าวออกในปีปฏิทินของโลกรวมทั้งของสหรัฐฯ และของไทยประจำเดือนพฤศจิกายนว่า การส่งออกข้าวของไทยจะลดลงจากการที่เคยส่งออกได้ 4.53 ล้านตัน หรือเท่ากับ ร้อยละ 36 ของการส่งออกของโลกในปี 2527 เหลือเพียง 4 ล้านตัน หรือเท่ากับ ร้อยละ 33 ในปี 2530 ในขณะที่สหรัฐฯ ส่งออกได้เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงว่าไทยได้สูญเสียตลาดข้าวไปให้สหรัฐฯ แล้วหากปริมาณการส่งออกลดลง ในขณะที่ผลผลิตมีมากเกินความต้องการ ดังเช่นในขณะนี้ นอกจากจะทำให้สูญเสียรายได้ของประเทศแล้ว ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของไทยได้รับความเดือดร้อน ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณการส่งออกข้าวสารประจำเดือนพฤศจิกายน 2529 ของไทยและสหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการส่งออก (ล้านตัน) ของโลก	ส่วนแบ่งการตลาด (ล้านตันข้าวสาร)			
		สหรัฐฯ (ส่วนแบ่งการตลาด)	(ร้อยละ)	ไทย (ส่วนแบ่งการตลาด)	(ร้อยละ)
2527	12.577	2.139	(17%)	4.53	(36%)
2528	11.519	1.916	(16%)	3.99	(35%)
2529	12.615	2.30	(18%)	4.40	(35%)
ภาคคะเน					
2530	11.90	2.60	(22%)	4.00	(33%)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2530
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสหรัฐฯ ออกข้าวในเดือนมกราคมว่าจะใช้นโยบายเร่งรัดการส่งออกข้าวตาม
กฎหมายการเกษตรฉบับใหม่นั้นราคาข้าวในตลาดโลกก็เริ่มต่ำลง ราคาส่งออกข้าว 5%
ของไทยในปี 2529 มีราคาตกลงจากตันละ 6,306 บาท ในเดือนมกราคม เหลือ 5,290
บาท ในเดือนเมษายน ซึ่งเป็นเดือนที่สหรัฐฯ เริ่มกำหนดราคาข้าวในตลาดโลกและ
เมื่อสหรัฐฯ ลดราคาข้าวลงอีกในเดือนพฤษภาคม ราคาข้าวไทยก็ลดลงอีกเช่นกัน โดยลด
ลงเหลือตันละ 5,240 บาท เมื่อสหรัฐฯ เพิ่มราคาข้าวขึ้นราคาข้าวส่งออกของไทยจึงเพิ่ม
ขึ้นด้วยโดยที่ราคาส่งออกเป็นตัวกำหนดราคาข้าวภายในประเทศ เมื่อราคาข้าวส่งออกต่ำ
ลงราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ในปี 2529 จึงต่ำลงด้วย โดยลดลงจากเกวียน
2,462 บาท ในเดือนมกราคม ซึ่งเป็นระยะที่ข้าวเริ่มออกสู่ตลาดมาก และลดต่ำลงเป็น
ลำดับจนถึงต่ำสุด เกวียนละ 2,123 บาท ในเดือนเมษายน หลังจากนั้นราคาข้าวจึงเริ่ม
สูงขึ้น ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงราคาข้าว 5% ของไทยตั้งแต่ปี 2527-2529

เดือน	ราคาฟาร์ม (บาท / เกวียน)			ราคาส่งออก (บาท / ตัน)		
	2527	2528	2529	2527	2528	2529
มกราคม	2,923	2,755	2,462	2,898	6,088	6,306
กุมภาพันธ์	2,831	2,696	2,349	5,795	6,103	6,006
มีนาคม	2,906	2,807	2,259	5,824	6,188	5,683
เมษายน	2,962	2,840	2,123	5,852	6,076	5,290
พฤษภาคม	2,942	2,876	2,172	5,806	6,089	5,240
มิถุนายน	3,001	2,926	2,231	5,881	6,058	5,357
กรกฎาคม	3,243	2,875	2,391	6,254	5,668	5,381
สิงหาคม	3,369	2,878	2,706	6,242	5,609	5,588
กันยายน	3,289	2,829	2,640	5,824	5,683	5,365
ตุลาคม	3,171	2,834	2,540	5,738	5,544	5,330
พฤศจิกายน	3,023	2,797	2,525	5,967	5,568	5,297
ธันวาคม	2,764	2,646	2,256	6,037	-	5,099
เฉลี่ย	2,942	2,764	2,344	5,927	5,879	5,495

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. 2530

เนื่องจากข้าวเปลือกมีปริมาณเหลือน้อยลง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตในปี 2528-2529 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าแรงและค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น พันธุ์, ปุ๋ย, ยา และค่าดอกเบี้ยต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่ารวมค่าเป็นต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปกับปริมาณการผลิตโดยไม่รวมค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าเป็นต้นทุนผันแปร เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวและ 2,490 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวและ 568 บาท รวมเป็นต้นทุนทั้งหมดเกี่ยวและ 3,058 บาท จะเห็นได้ว่าในปี 2529 นี้ เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตในทุกระดับ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ ต่อไปเกษตรกรจะไม่สามารถประกอบอาชีพนี้ต่อไปได้ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบต้นทุนและรายได้ของเกษตรกรปี 2528-2529 และ 2529-2530

ต้นทุน (บาท / เกวียน)	2528-2529	2529-2530
ต้นทุนต้นแปร (บาท / เกวียน)	2,490	2,424
ต้นทุนคงที่ (บาท / เกวียน)	568	567
ต้นทุนรวม (บาท / เกวียน)	3,058	2,991
ราคาที่เกษตรกรขายได้	2,344	2,375

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. 2530

จากความสัมพันธ์ของราคาข้าวในปัจจุบันพบว่า ถ้าราคาส่งออกอยู่ในระดับต่ำสุดตันละ 5,400 บาท เกษตรกรจะขายข้าวเปลือกได้ราคาเกวียนละ 2,375 บาท ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าต้นทุนการผลิตมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องหาทางป้องกันความเดือดร้อนในครั้งนี้

มาตรการดำเนินงานในปี 2528-2529

1. โครงการแทรกแซงตลาดและรักษาระดับราคาข้าวเปลือกของจังหวัดต่าง ๆ และมาตรการเสริมนโยบายข้าวของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยโดยจังหวัดต่าง ๆ ได้จัดให้มีโครงการแทรกแซงและรักษาระดับราคาข้าวเปลือก ตั้งแต่ก่อนปี 2527-2528 โดยใช้เงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซื้อข้าวเปลือกในราคาตลาดแล้วนำมาจ้างสี และขายเพื่อช่วยเหลือชาวนาในเดือน มกราคม 2528 รัฐบาลได้อนุมัติเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจำนวน 100 ล้านบาท ให้กระทรวงมหาดไทยนำไปจัดสรรให้จังหวัดต่าง ๆ รับซื้อข้าวเปลือกนาปรังในปี 2528 จากเกษตรกรรายย่อยและในปี 2529 รัฐบาลได้อนุมัติเงินเพิ่มเติมอีก 100 ล้านบาท รวมเป็น 200 ล้านบาท เพื่อรับซื้อข้าวนาปีในฤดูกาลผลิต 2528-2529 โดยมีการรับซื้อข้าวเปลือกตามโครงการในจังหวัดต่าง ๆ 19 จังหวัด จากที่ได้เตรียมการไว้ 30 จังหวัด ได้รับซื้อข้าวเปลือกตามโครงการไว้รวม 28,549 ล้านตัน มูลค่า

66,801,158 บาท ทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปีฤดูกาลผลิต 2528-2529

ของกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายให้กรมการค้าภายในรับผิดชอบร่วมกับโรงสี เอกชนและธนาคารพาณิชย์ โดยโรงสีในโครงการมีหน้าที่รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร ในราคาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศเป็นกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและ ป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 นอกจากนี้โรงสียังต้องทำสต็อกข้าวเปลือกให้มีปริมาณ ตามกำหนดโดยเริ่มจาก 10 เท่าของกำลังการผลิตในครึ่งปีแรกของเดือนธันวาคม แล้ว เพิ่มขึ้น 5 เท่าทุก ๆ ครึ่งเดือนจนสิ้นสุด 30 เท่าของกำลังการผลิตในเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อทำได้ เช่นนี้โรงสีสามารถใช้สต็อกข้าวที่มีมาขอรับจํานําจากโครงการในอัตราร้อยละ 80 ของมูลค่าข้าว โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี แทนที่จะเป็นร้อยละ 15.5 ตามปกติและโรงสีมีสิทธิได้รับการจัดสรรโควตาข้าวส่งออกของรัฐบาลด้วยการมาประมูล มาละตลาดกลางทั่วโรงไม่อีกด้วย

จากการดำเนินงานตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2528 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2529 มีโรงสีเข้าร่วมโครงการในขั้นแรก 800 โรง แต่กลับมีโรงสีที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดได้น้อยมากและการใช้กฎหมายกำหนดราคาข้าว มีได้มีผลให้เกษตรกรขายข้าวเปลือกได้ในราคาตามที่รัฐบาลประกาศ รัฐบาลจึงต้องประกาศยกเลิกโครงการ

3. โครงการมาตรการเสริมนโยบายข้าว ปี 2528-2529

จากการที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินงานตามโครงการยกระดับราคาข้าวเปลือก ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องชลอการดำเนินงานตามโครงการมาตรการเสริมฯ ในปี 2528-2529 วัระยะหนึ่ง แต่เมื่อระดับราคาข้าวไม่สูงขึ้น คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำโครงการเสริมฯ มาใช้อีก และเริ่มรับซื้อในวันที่ 6 มกราคม 2529 มีโรงสีจำนวน 46 โรงเท่านั้น ที่แสดงความประสงค์ขอเข้าร่วมโครงการแต่มีเพียง 9 โรงสี ใน 8 จังหวัด ที่ดำเนินการรับซื้อจริง ๆ เมื่อสิ้นสุดโครงการรับซื้อ ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2529 ปริมาณการรับซื้อมีทั้งสิ้นเพียง 4,569 ตัน เนื่องจากการให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่โรงสีต้องรับซื้อข้าวเปลือกในราคาสูง โดยไม่มีทางระบายข้าวสารได้ในราคาที่สอดคล้องกับราคาข้าวเปลือก ทำให้โรงสีไม่ยอมรับร่วมอีกด้วย

4. โครงการเชื่อมโยงสินค้าเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ การเกษตร

รัฐบาลได้อนุมัติเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจำนวน 500 ล้านบาท เพื่อให้เกษตรกรรวมตัวกันซื้อ-ขายข้าว ตามวิธีสหกรณ์โดยมีเป้าหมายที่จะรวบรวมข้าวประมาณ 350,000 ตัน ซึ่งผลปรากฏว่าในปี 2528-2529 ขบวนการสหกรณ์มีการเก็บรวบรวมข้าวได้ประมาณ 184,065 เกวียน จากสมาชิกใน 51 จังหวัด การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบปัญหาเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานและความร่วมมือของเกษตรกรทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

5. โครงการเก็บข้าวเปลือกของกลุ่มเกษตรกร

เนื่องจากในฤดูเก็บเกี่ยว ปริมาณข้าวเปลือกออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาตกต่ำ ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติเงินจำนวน 300 ล้านบาท ให้แก่กลุ่มเกษตรกรนำไปรวบรวมข้าวเปลือกของแต่ละกลุ่ม โดยกลุ่มจะต้องมีเอกสารคำประกันจากธนาคารว่าจะคืนเงินต้นและดอกเบี้ยร้อยละ 2 ตามแผนการรวบรวมข้าวที่ได้รับแจ้งจากกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจะรวบรวมข้าวจากสมาชิก 13 จังหวัด เป็นจำนวนข้าวเปลือก 36,795 ตัน ในวงเงิน 88.31 ล้านบาท

โดยสรุปแล้วในปี 2528-2529 รัฐบาลได้ดำเนินการรับซื้อข้าวจากเกษตรกรตามโครงการต่าง ๆ รวมกันประมาณ 36,000 ตัน ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2529 ซึ่งราคาข้าวเปลือกมิได้สูงขึ้นแต่กลับลดต่ำลงจากปีที่แล้ว เนื่องจากการดำเนินงานไม่ครบวงจรรัฐบาลจึงพยายามยกระดับราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ในราคาสูง แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลไม่ได้ช่วยระบายข้าวที่รับซื้อไว้แล้วทำให้การรับซื้อไม่ได้มากราคาข้าวจึงไม่สูงขึ้น

มาตรการที่ดำเนินงานในปี 2529-2530

1. คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขยายโครงการเชื่อมโยงสินค้าเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวของสหกรณ์ ดังที่เคยปฏิบัติมาต่อไปอีก 1 ปี โดย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้วงเงิน 500 ล้านบาท ซึ่งสหกรณ์การเกษตรได้กู้ยืมไปจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
ไปแล้ว โดยไม่เสียดอกเบี้ยเนื่องจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาทุนดำเนินงานของ
สหกรณ์การเกษตรขาดไปประมาณ 100 ล้านบาท กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะแก้ปัญหา
โดยนำข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมได้จำหน่ายกับธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรภายใต้วงเงิน 5,000 ล้านบาท ซึ่งธนาคารชาติปล่อยสินเชื่อผ่าน
ธนาคารต่าง ๆ เพื่อให้โรงสีและสถาบันเกษตรกรกู้ในอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ต่อปี

2. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการโครงการเก็บข้าวเปลือก
ของกลุ่มเกษตรกร โดยใช้วงเงิน 300 ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติวงเงินไปแล้ว
เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2529 และกลุ่มเกษตรกรได้กู้ไปแล้ว 117.3 ล้านบาท คณะรัฐมนตรี
ได้อนุมัติให้กลุ่มเกษตรกรกู้เงินที่เหลืออีก 182.7 ล้านบาท จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
ต่อไปอีก 1 ปี

3. คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติวงเงิน 300 ล้านบาท ให้กระทรวงพาณิชย์เพื่อ
ใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งระบายข้าวออกในฤดูกาลผลิต 2529-2530

4. อนุมัติการดำเนินการตามโครงการแทรกแซงตลาดข้าวเปลือกของ
กระทรวงมหาดไทย โดยใช้เงินยืมจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรซึ่งได้รับแล้ว 200
ล้านบาท รวมเป็น 400 ล้านบาท

5. ธนาคารแห่งประเทศไทยให้เงินแก่ธนาคารพาณิชย์ ในวงเงิน 5,000
ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินส่วนนี้ให้สถาบันเกษตรกร
และผู้เกี่ยวข้องกับการค้าข้าวไปดำเนินการมาตรการแก้ไขปัญหาราคาข้าวในอัตราร้อยละ
3 ในช่วงเดือน พฤศจิกายน - มีนาคม 2530 พร้อมทั้งเพิ่มวงเงินจ่ายในการสต็อกข้าว
ของพ่อค้าจากเดิมที่ได้รับ 60% ของสต็อกเป็น 80% ของสต็อก เพื่อเป็นการจูงใจให้มี
การสต็อกข้าวเพิ่มขึ้นด้วย

6. ธนาคารแห่งประเทศไทย ให้เงินกู้แก่เกษตรกรโดยผ่านทางธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในวงเงินทั้งหมด 5,000 ล้านบาท โดย
ให้เกษตรกรทั้งที่เป็นลูกค้าของ ธกส. สถาบันเกษตรกรรวมทั้งเกษตรกรทั่วไป นำข้าวมารับด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำหน่ายได้ร้อยละ 80 ของมูลค่าข้าวตามราคาท้องถิ่นแต่ไม่เกินกว่าราคาตามโครงการ
รับซื้อข้าวของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งคิดคอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อไป มีกำหนดการชำระคืน
ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2530 และธกส. จะประกาศราคาข้าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียง
ทั่วประเทศทุกวัน

จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาาราคาข้าวตกต่ำ
ในปี 2528-2529 ที่ผ่านมามีไม่สามารถยกระดับราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายให้สูงขึ้น
ได้และต่อมาในปี 2529-2530 รัฐบาลได้เริ่มโครงการต่าง ๆ หลายโครงการตั้งที่กล่าว
มาแล้วข้างต้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาาราคาข้าวแต่ในการศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2529-2530 ของธกส. หน่วยของครุฑ จังหัด
นครนายก ที่รัฐบาลจัดทำขึ้นว่าสามารถแก้ไขปัญหาาราคาข้าวตกต่ำได้หรือไม่ มีวิธีการ
ดำเนินงานอย่างไรตลอดจนผลที่เกษตรกรได้รับเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้นำข้อมูลนี้ไป
วิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวเปลือกที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส.
2. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส.
3. ศึกษาวิธีการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความเคลื่อนไหวของราคาข้าวเปลือกที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส.
2. ทราบปัญหาต่าง ๆ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธกส.
3. ทราบถึงวิธีการดำเนินงานของ ธกส. ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการวางแผนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

"ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือธกส." หมายถึง สถาบันการเงินซึ่งเป็นธนาคารของรัฐบาล สังกัดกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นเป็นแหล่งให้เงินกู้แก่เกษตรกร สำหรับประกอบอาชีพทางการเกษตรและให้เงินกู้สำหรับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรรวมทั้งกลุ่มเกษตรกรด้วย

"ธนาคารแห่งประเทศไทย" หมายถึง ธนาคารที่ให้เงินกู้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำมาใช้ในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

"โครงการรับจำนำข้าวเปลือก" หมายถึง โครงการที่รัฐบาลจัดทำขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำ การดำเนินงานของโครงการนี้ ธกส. จะรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรที่มีอยู่ฉาบเป็นของตนเอง โดยคิดราคาให้ 80% ของราคาท้องดินเมื่อข้าวมีราคาสูงขึ้นเกษตรกรสามารถนำเงินมาไถ่ถอนและขายข้าวในราคาที่สูงขึ้นได้

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในปีมีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยของตรีภักดิ์ จังหวัดนครนายก จะศึกษาถึงผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือก วิธีดำเนินงานตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนี้เท่านั้น

บทที่ 2
 โครงร่างทางทฤษฎี
การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. ผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
2. แนวความคิดทางทฤษฎี

ผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2530, ไม่ระบุหน้า) รายงานว่าโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2529-2530 สามารถรับจำนำข้าวเปลือกได้ 2.2 ล้านตัน จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2.7 ล้านตัน คิดเป็น 76%

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2530, ไม่ระบุหน้า) รายงานว่าจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกมีจำนวน 359,638 ราย แบ่งออกเป็นส่วนที่เป็นลูกค้า ธกส. 227,845 ราย คิดเป็น 63.3% และส่วนที่ไม่ได้เป็นลูกค้า ธกส. จำนวน 131,793 ราย คิดเป็น 36.7% ส่วนข้าวที่นำมาจำนำกับ ธกส. นั้นมีทั้งหมด 2.2 ล้านตัน แบ่งเป็นข้าวเจ้า 1.5 ล้านตัน คิดเป็น 68.9% และข้าวเหนียว 0.7 ล้านตัน คิดเป็น 31.1%

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยของครุฑฯ จังหวัดนครนายก (2530, ไม่ระบุหน้า) รายงานว่า สามารถรับจำนำข้าวเปลือกได้ 2,197 ล้านตัน สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ 1,197 ล้านตัน คิดเป็น + 120% โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 470 ราย แบ่งเป็นลูกค้าเดิม 1,866.4 ล้านตัน คิดเป็นเงิน 2,975,300 บาท และเกษตรกรทั่วไป 330.6 ล้านตัน คิดเป็นเงิน 524,400 บาท รวมจำนวนเงินที่ใช้ไปในโครงการรับจำนำข้าวเปลือก 3,499,700 บาท

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2530, ไม่ระบุหน้า) รายงานเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ว่าในต้นฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปีนี้คาดว่าข้าวเปลือกจะมีราคาต่ำ เนื่องจากปริมาณข้าวเปลือกออกสู่ตลาดมี

จำนวนมากและชาวนาส่วนใหญ่จำเป็นต้องรับขายข้าวเปลือก เพื่อนำเงินไปเป็นค่าใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ประกอบกับภาวะตลาดการส่งข้าวออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ ไม่แจ่มใสเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของชาวนา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จึงเห็นสมควรรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนาที่มีในยุ้งฉางของตนเอง เพื่อให้เงินช่วยเหลือตกถึงมือชาวนาโดยตรง โดยขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดวงเงินกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่ ธกส. เพื่อดำเนินงานตามโครงการนี้

เมื่อดำเนินงานตามโครงการนี้แล้ว จะไม่มีความจำเป็นที่ชาวนาจะขอขีดยุทธการชำระหนี้ออกไป ทั้งนี้เนื่องจากชาวนาจะไม่ประสบความเดือดร้อนทั้งในเรื่องค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ระหว่างรอการขายข้าวหรือการชำระคืนเงินกู้ในส่วนยังเป็นหนี้อยู่ในขณะนี้ให้แก่ ธกส. หรือสถาบันเกษตรกรซึ่งตนสังกัดอยู่

นอกจากนี้ชาวนาผู้เข้าร่วมโครงการยังได้รับประโยชน์จากการจำนำข้าวเปลือกโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ สามารถส่งชำระหนี้เงินกู้ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเป็นการลดต้นทุนดำเนินงานด้านการเกษตรได้อีกทางหนึ่ง

แนวความคิดทางพิเศษ

การดำเนินงานรับจำนำข้าวเปลือกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2530, ไม่ระบุหน้า) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานรับจำนำข้าวเปลือกสำหรับพนักงานสินเชื่อให้แก่ชาวนาที่เป็นลูกค้า ธกส. ดังนี้

1. นัดประชุม หัวหน้ากลุ่มลูกค้าทุกกลุ่มเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนา

2. ในวันที่ประชุมให้ดำเนินการดังนี้

2.1 ชี้แจงหลักและวิธีการดำเนินงานตามโครงการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในเชิงนโยบายเท่านั้น มิใช่เผยแพร่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2 ซี่แจงและมอบแบบรวบรวมเกษตรกร
- 2.3 ซี่แจงและมอบคำแนะนำในการจำหน่ายข้าวเปลือก
- 2.4 มอบหนังสือเตือนชำระหนี้ (ถ้ามี)
- 2.5 นัดหมายวัน เวลา ให้หัวหน้ากลุ่มนำแบบรวบรวมมาส่งที่หน่วยด้วยตัวเอง

3.. หัวหน้ากลุ่มไปซี่แจงลูกค้าในกลุ่ม แล้วให้ส่งแบบรวบรวมเกษตรกรคืนให้หน่วยตามวันที่นัดหมายและหน่วยนัดวัน เวลา ออกไปดำเนินการ

4. ในวันนัดหมายให้ดำเนินการ

- 4.1 ตรวจสอบยุ่งฉาง ปริมาณ และคุณภาพข้าวเปลือก
- 4.2 ซี่แจงข้อเตือนใจตามคำแนะนำในการจำหน่ายข้าวเปลือก
- 4.3 จัดทำเอกสารการกู้เงิน
- 4.4 นัดรับเงินกู้

5. ตรวจสอบและติดตามผล

- 5.1 หมั่นตรวจสอบดูแลยุ่งฉางเป็นประจำ
- 5.2 แจ้งความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาข้าวเปลือก
- 5.3 กำชับให้ลูกค้าแจ้งหน่วยอำเภอเมื่อมีเหตุผิดปกติ

สำหรับชาวนาที่ไม่ได้เป็นลูกค้าของ ธกส. ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อซี่แจงโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก พร้อมกับแจกแบบรวบรวมเกษตรกรที่มีความประสงค์จะจำหน่ายข้าวเปลือกตลอดจนมอบคำแนะนำในการจำหน่ายข้าวเปลือก

1.1 ขอความร่วมมือกำนันและผู้ใหญ่บ้านช่วยประกาศให้ชาวนาที่ยังฉางอย่ารีบขายข้าวและขอให้รีบติดต่อหน่วยอำเภอเพื่อดำเนินการรับจำหน่าย

1.2 ในกรณีที่มีกลุ่มลูกค้าเดิมของเพื่อนบ้าน หรือญาติพี่น้อง ให้ติดต่อขอเข้าร่วมกลุ่มเดิม

1.3 กรณีไม่มีกลุ่มลูกค้าหรือกลุ่มเดิมไม่รับ ให้รวบรวมรายชื่อเกษตรกรเพื่อตั้งเป็นกลุ่มใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เมื่อเกษตรกรชวานำแบบรวบรวมมาส่งที่หน่วย ใ้หน้าวัน เวลา และสถานที่เพื่อออกดำเนินงาน

3. ในวัตถุประสงค์หมาย

3.1 ตรวจสอบยุงฉาง ปริมาณ และคุณภาพข้าวเปลือก

3.2 สอดสวนรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแบบย่อ

3.3 คำเนินการคัดเลือกผู้นำกลุ่ม

3.4 จัดทำเอกสารการกู้เงิน

3.5 จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจำหน่าย

3.6 น้รับเงินกู้

4. ตรวจสอบและติดตามผล

เหมือนข้อ 5 ทุกประการ

การขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2530, ไม่ระบุหน้า)

1. คุณสมบัติของผู้

1.1 จะต้องเป็นชวานาที่เป็นลูกค้า ธกส. อยู่แล้ว หรือเป็นชวานาทั่วไปที่มีได้เป็นลูกค้า ธกส. สอดสวนและพิจารณาเห็นสมควรรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าตามข้อบังคับที่ 7

1.2 จะต้องเป็นชวานาที่มีข้าวเปลือกเป็นของตนเอง และมียุงฉางที่มั่นคงปลอดภัย สามารถเก็บรักษาข้าวเปลือกได้รอรากาได้

2. ระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้

ผู้กู้ต้องชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้ ธกส. ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันกู้

ในกรณีข้าวเปลือกมีความชื้นสูงเกินกว่า 14% ธกส. จะลดระยะเวลาชำระคืนให้สั้นลงตามสมควร ทั้งนี้เนื่องจากข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูงจะเก็บรักษาไว้ให้มีคุณภาพคงเดิมเป็นระยะเวลานานไม่ได้

ชวานาจะจำหน่ายข้าวเปลือกต่อ ธกส. ได้อย่างช้าไม่เกิน วันที่ 31:

มีนาคม 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ให้ใช้ข้าวเปลือกซึ่งเป็นของผู้กู้ จำนวนเป็นประกันการชำระหนี้และ

3.2 ให้ใช้กลุ่มลูกค้าผู้ทำหน้าที่สื่อสัญญารับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน

4. จำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละราย

4.1 กรณีผู้กู้เป็นลูกค้า ธกส. อยู่ก่อนแล้ว หรือผู้ซึ่งยังไม่เคยเป็นลูกค้า ธกส. มาก่อน แต่กลุ่มลูกค้าเดิมรับรองให้เข้าร่วมเป็นลูกค้าในกลุ่มเดียวกัน จำนวนเงินกู้แต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 80 ของราคาข้าวเปลือกที่จำนวนเป็นประกัน ทั้งนี้รวมถึงชวานาที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรด้วย

4.2 กรณีผู้ที่ไม่เคยเป็นลูกค้า ธกส. มาก่อน จำนวนเงินกู้แต่ละรายไม่เกินร้อยละ 80 ของราคาข้าวเปลือกที่จำนวนเป็นประกัน

กรณีที่ ธกส. ให้เงินกู้แก่ชวานาที่ไม่เคยเป็นลูกค้า ธกส. มาก่อนต่ำกว่าผู้ที่ เป็นลูกค้า ธกส. อยู่แล้วนั้น เพราะผู้ที่เป็นลูกค้า ธกส. อยู่ก่อนแล้วเป็นบุคคลที่ ธกส. เคย รู้จักประวัติส่วนตัวเป็นอย่างดี และสามารถให้ลูกค้าในกลุ่มช่วยเหลือควบคุมดูแลข้าวเปลือกที่จำนวนแทน ธกส. ได้

จำนวนเงินกู้ขั้นสูงแต่ละรายจะกู้ได้ไม่เกิน ร้อยละ 30,000 บาท

5. การเบิกรับเงินกู้

เมื่อชวานาได้จัดทำเอกสารการกู้ การจำนำข้าวเปลือกและการค้ำประกันแล้ว ธกส. จึงจะจ่ายเงินกู้ให้ สำหรับชวานาที่เป็นลูกค้า ธกส. อยู่ก่อนแล้วและมีหนี้เงินกู้ค้างอยู่เพื่อช่วยเหลือลูกค้าดังกล่าวให้สามารถกู้เงินเพื่อการทำงานในปีต่อไปได้ ธกส. ให้ลูกค้านั้นใช้เงินกู้ที่ได้รับจากการจำนำข้าวเปลือกชำระคืนเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่ชำระคืนเงินกู้ได้เพียงบางส่วนจะให้เงินเหลือไว้ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นได้ประมาณ ร้อยละ 5,000 บาท

สำหรับชวานาที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร แต่สถาบันเกษตรกรนั้นกู้เงินจาก ธกส. ให้ใช้เงินกู้ที่ได้รับจากการจำนำข้าวเปลือก ชำระหนี้ของตนต่อสถาบันเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรจะต้องนำส่งชำระคืนเงินกู้ให้ ธกส.

6. การชำระหนี้เงินกู้

เมื่อชวานาได้ขายข้าวเปลือกแล้วให้ชำระหนี้เงินกู้ตามสัญญา

7. อัตราดอกเบี้ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ธกส. คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี โดยคิดเป็นรายวันไม่ทบต้น ไม่ว่าการผิดใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.. วิธีการรับจำนำข้าวเปลือกและให้ไถ่ถอนจำนำ

8.1 ธกส. จะเข้ายุ่งฉางของชาวนาซึ่งสภาพมั่นคง โดยทำหนังสือสัญญาเช่าเป็นหลักฐาน ทั้งนี้เพื่อเป็นสาระสำคัญว่า ธกส. เป็นผู้ถือกรรมครองข้าวเปลือกของชาวนาไว้เป็นจำนำ

8.2 ธกส. จะจ้างลูกค้ำหนึ่งคนในกลุ่มเดียวกันกับผู้ เพื่อทำหน้าที่เก็บรักษาข้าวเปลือกในฉางที่ ธกส. เช่า โดยทำหนังสือสัญญาจ้างเป็นหลักฐาน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นผู้เก็บรักษาข้าวเปลือกที่จำนำไว้แทน ธกส.

8.3 ธกส. จะตรวจสอบปริมาณและคุณภาพข้าวเปลือกที่จะจำนำแล้วให้ผู้ทำหนังสือส่งมอบข้าวเปลือกให้แก่ ธกส. และมอบอำนาจให้ ธกส. เป็นผู้ขายข้าวเปลือกที่จำนำด้วย

8.4 การไถ่ถอนจำนำข้าวเปลือก ธกส. จะช่วยชาวนาที่จำนำข้าวขายข้าวเปลือกผ่านโรงสีใหญ่ ๆ หรือที่ท่าข้าวกำนันทรง หรือถ้าผู้ต้องการจะขายข้าวเปลือกที่จำนำไว้เอง จะต้องขออนุญาตขายข้าวเปลือกต่อผู้จัดการสาขา เมื่อผู้จัดการสาขาออกหนังสืออนุญาตแล้วจึงขายได้

ลักษณะทั่วไปของอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สำนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก (2530, ไม่ระบุหน้า) ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ดังต่อไปนี้

1. ขนาดและที่ตั้ง

อำเภอองครักษ์เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 4 อำเภอ ของจังหวัดนครนายก อยู่ห่างจากตัวจังหวัดโดยทางรถยนต์ประมาณ 31 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครนับจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิโดยทางรถยนต์ประมาณ 75 กิโลเมตร (ถึงที่ว่าการอำเภอ) มีเนื้อที่ทั้งหมด 565.02 ตารางกิโลเมตร ลักษณะของพื้นที่คล้ายรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า

อำเภอองครักษ์ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้
ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดนครนายกและอำเภอบ้านสร้าง
จังหวัดปราจีนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอธัญบุรี อำเภอลำลูกกาและอำเภอหนองเสือ
จังหวัดปทุมธานี

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภองครักษ์ เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงมีแม่น้ำนครนายก
ไหลผ่าน เริ่มผ่านอำเภองครักษ์ตั้งแต่ตำบลทรายมูล ตำบลงครักษ์ ตำบลบางลูกเสือ และ
ตำบลบางสมบูรณ์ไปรวมกับแม่น้ำบางปะกงที่อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี อำเภองครักษ์
เป็นอำเภอเดียวใน 4 อำเภอของจังหวัดนครนายกที่ไม่มีภูเขาเลย

3. การปกครอง

การปกครองของอำเภองครักษ์แบ่งออกเป็น 10 ตำบล มี 111 หมู่บ้าน
มีสุขาภิบาล 1 แห่ง

อำเภองครักษ์ มี 10 ตำบลคือ

1. ตำบลงครักษ์
2. ตำบลทรายมูล
3. ตำบลบางประกก
4. ตำบลบางสมบูรณ์
5. ตำบลบางลูกเสือ
6. ตำบลศิระกระบือ
7. ตำบลพระอาจารย์
8. ตำบลโพธิ์แทน
9. ตำบลบึงศาล
10. ตำบลชุมพล

4. สภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจทั่วไป เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในด้านการเกษตร
ถึงร้อยละ 87.7 (รับจ้าง 7.80 นอกนั้นเป็นอาชีพค้าขายและอื่น ๆ) สภาพเศรษฐกิจ
ของอำเภองครักษ์จึงนับว่าต่ำกว่าอำเภออื่น สภาพของดินเป็นดินเปรี้ยวทำนาไม่ได้ผล
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิตต่อไร่โดยเฉลี่ยไร่ละ 15 ถึง ประชากรต่างชายที่คืนให้กับนายทุนต่างถิ่นเป็นจำนวนมาก โดยจะเปลี่ยนสภาพของการทำนาเป็นทำสวน เช่น สวนสน สวนผลไม้และสวนยูคาลิปตัส เป็นต้น

5. การคมนาคม

การคมนาคมแต่ก่อนใช้ทางน้ำเป็นหลักแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนสภาพจากการคมนาคมทางน้ำมาเป็นทางบก ถนนส่วนใหญ่จะปรับปรุงมาจากดินโคลงซึ่งไม่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาลในฤดูฝนการคมนาคมจะลำบากมาก ทั้งอำเภอมีทางหลวง 2 สายคือ

ทางหลวง หมายเลข 305 รังสิต - นครนายก

ทางหลวง หมายเลข 3369 ปากคลอง 16 - ตลาด 16 (กำลังก่อสร้าง) และทางหลวงท้องถิ่น 1 สายคือ สายองครักษ์ - ประตูน้่าบางสมบูรณ์ ซึ่งยังเป็นทางลูกรังและใช้การได้ดีไม่ตลอดฤดูกาล

การสื่อสารและสาธารณูปโภค การบริการโทรศัพท์มีเฉพาะในเขตสุขาภิบาลเท่านั้น เช่นเดียวกับการประปาซึ่งมีเฉพาะของสุขาภิบาล และยังบริการไม่ทั่วพื้นที่สุขาภิบาลเองด้วย สำหรับไฟฟ้าได้ขยายไปมากแล้ว ประชากรร้อยละ 50 มีไฟฟ้าใช้

6. สภาพการศึกษา

โรงเรียนในอำเภอองครักษ์มีทั้งสิ้น 45 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา 43 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ 42 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน ระดับมัธยมมี 2 โรงเรียน ซึ่งสังกัดกรมสามัญศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. โรงเรียน

7. ประชากร

อำเภอองครักษ์มีประชากรซึ่งสำรวจเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2528 ทั้งสิ้น 44,619 คน เป็นชาย 22,764 คน คิดเป็นร้อยละ 50.02 ของประชากรทั้งอำเภอ เป็นหญิง 21,865 คน คิดเป็นร้อยละ 49.98 แสดงว่ามีชายมากกว่าหญิง 909 คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 78.6 คนต่อ ตารางกิโลเมตร

ประชากรส่วนใหญ่มิใช่ชาวไทย มีสัญชาติจีน 143 คน สัญชาติอังกฤษ 2 คน การนับถือศาสนาของประชากร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 72.40 โดยมีวัด 22 วัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักสงฆ์ 1 แห่ง และที่พักสงฆ์อีก 3 แห่ง ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 25.30 โดยมีมัสยิด 22 แห่ง และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามอีก 3 แห่ง นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2.20 โดยมีโบสถ์คาทอลิก 2 แห่ง และโบสถ์แสดนต์ 1 แห่ง

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน หมู่บ้านในอำเภอองครักษ์

ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
องครักษ์	15	1,471	7,383
ทรายมูล	9	853	3,540
บึงศาล	9	567	5,341
พระอาจารย์	13	924	5,937
สี่พระกระบือ	12	881	5,341
โพธิ์แพน	9	561	3,404
บางลูกเสือ	12	694	3,307
บางประกก	11	768	3,550
บางสมบูรณ์	13	824	3,477
ชุมพล	8	436	3,339
รวม	111	7,382	44,619

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก, 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เนื้อที่ถือครองและเนื้อที่ทำการเกษตร

อำเภอองครักษ์มีเนื้อที่ถือครองทั้งสิ้น 353,153 ไร่ เป็นเนื้อที่ทำการเกษตร 291,803 ไร่ เนื้อที่ทำการเกษตรแบ่งเป็นปลูกข้าว 272,059 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 93.24 ของเนื้อที่ทำการเกษตร แสดงว่าประชากรของอำเภอองครักษ์ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รองลงมาคือ ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น 15,184 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.20 ของเนื้อที่ทำการเกษตรส่วนการปลูกพืชไร่และผัก 4,560 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่ทำการเกษตร

ตารางที่ 6 แสดงพื้นที่ถือครองและพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรอำเภอองครักษ์

อำเภอ:	พื้นที่ถือครอง ทั้งสิ้น (ไร่)	เนื้อที่ทำการ เกษตร (ไร่)	ปลูกข้าว (ไร่)	ปลูกไม้ยืนต้น และไม้ผล(ไร่)	ปลูกพืชไร่ และผัก(ไร่)
องครักษ์	353,153	291,803	272,059	15,184	4,560
ร้อยละ	-	-	93.24	5.20	1.56

ที่มา : สำนักงานเกษตร อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก, 2530

9. พื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทาน

อำเภอองครักษ์มีพื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานในฤดูฝน 159,614 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.12 ของพื้นที่ทำการเกษตร มีพื้นที่ได้รับน้ำในฤดูแล้ง 63,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.88 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด

ตารางที่ 7 แสดงพื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานในอำเภอองครักษ์

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	ในฤดูฝน (ไร่)	พื้นที่ได้รับน้ำชลประทาน ในฤดูแล้ง (ไร่)
องครักษ์	291,803	169,614	63,875
ร้อยละ	-	58.18	21.88

ที่มา : สำนักงานเกษตร อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก, 2530

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (SECONDARY DATA) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวเปลือก ซึ่งได้เก็บรวบรวมมาจากเอกสารและรายงานทางวิชาการต่าง ๆ ที่พิมพ์เผยแพร่โดยหน่วยงานของราชการและสถาบันที่เกี่ยวข้องคือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.2 ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (PRIMARY DATA) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกได้มาจาก การออกแบบสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 470 ราย ในท้องที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (SIMPLE RANDOM SAMPLING) ซึ่งจะคัดเลือกประชากร 20% ของประชากรทั้งหมดได้ประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 92 ราย เพื่อสะดวกในการศึกษาต่อไป

2. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีอยู่สองลักษณะคือ คำถามแบบปิด (Closed-Ended Questions) โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบคำถามเพียงคำตอบเดียวจากการที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เว้นแต่ระบุเป็นอย่างอื่น อีกลักษณะหนึ่งได้แก่ คำถามเปิด (Open-Ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นของตนเอง และตอบได้อย่างอิสระ แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะหนี้สิน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$$1. \text{ ร้อยละ} = \frac{n}{N} * 100$$

กำหนดให้ n = จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

$$2. \text{ การหาค่าเฉลี่ย} \quad X = \frac{\sum X}{n}$$

X = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนของคนทั้งหมด หรือ
ผลรวมของค่าสังเกตทั้งหมด

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

$$3. \text{ การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\frac{\sum X}{n})^2}{n}}$$

กำหนดให้ $S.D.$ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของค่าสังเกตทั้งหมดยกกำลังสอง

$(\frac{\sum X}{n})^2$ = ผลรวมคะแนนของคนทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 3
ผลการศึกษา

จากการสำรวจเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี
ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 92 ราย ดังตารางต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึง
การเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ตารางที่ 8 แสดงประวัติส่วนตัวของเกษตรกร

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
หญิง	6	6.52
ชาย	86	93.48
<u>ช่วงอายุ (ปี)</u>		
20-30	4	4.35
31-40	12	13.04
41-50	58	63.04
51-60	14	15.22
61-70	4	4.35

ค่าพิสัย 27-64 ปี

ค่าเฉลี่ย 44.72 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.04 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงประวัติส่วนตัวของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 92		
ระดับการศึกษา		
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	4	4.35
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	6	6.52
จบประถมศึกษาปีที่ 4	72	78.26
ประถมศึกษาปีที่ 5-7 (ม.1-ม.3)	10	10.87
ศาสนา		
พุทธ	66	71.74
อิสลาม	26	28.26
สถานภาพการสมรส		
โสด	2	2.17
แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน	90	97.83
จำนวนบุตรในครอบครัว		
1 คน	2	2.22
2 คน	20	22.22
3 คน	44	48.89
4 คน	8	8.89
5 คน	14	15.56
6 คน	2	2.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงประวัติส่วนตัวของเกษตรกร (ต่อ)

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนคนงานในครอบครัว</u>		
2 คน	26	28.26
3 คน	42	45.65
4 คน	24	26.09
<u>ฐานะผู้ให้สัมภาษณ์ในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	86	93.48
ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว		
บิดา	1	1.09
บุตร	2	2.17
ภรรยา	3	3.26

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเป็นเพศชาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 93.48 และเกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52

ช่วงอายุ เกษตรกรที่มีอายุ 20-30 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 เกษตรกรที่มีอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 เกษตรกรที่มีอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 63.04 เกษตรกรที่มีอายุ 51-60 ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 และเกษตรกรที่มีอายุ 61-71 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการศึกษา เกษตรกรอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ต่ำกว่า ประถมปีที่ 4 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 จบประถมศึกษาที่ 4 มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 78.26 และประถมศึกษาที่ 5-7 (ม.1-ม.3) มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87

การนับถือศาสนา เกษตรกรจำนวน 61 คน นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 71.74 และเกษตรกรที่นับถือศาสนาอิสลามมีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.26

สถานภาพการสมรส เกษตรกรที่เป็นโสด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 และที่แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 97.83

จำนวนบุตรในครอบครัว เกษตรกรแต่งงานมีบุตร 1 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22 บุตร 2 คน มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 บุตร 3 คน มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 บุตร 4 คน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 บุตร 5 คน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 และบุตร 6 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22

จำนวนคนงานในครอบครัว มีคนงาน 2 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.26 มีคนงาน 3 คน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 45.65 และมีคนงาน 4 คน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

ฐานะผู้ให้สัมภาษณ์ในครอบครัว เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 93.48 ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว แต่เป็นบิดา มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 เป็นบุตรจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 และเป็นภรรยาจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9. แสดงอาชีพของเกษตรกร

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำนา	92	100
อาชีพรอง		
ไม่มี	64	69.56
ทำไร่	1	1.09
สวนผลไม้	4	4.35
เลี้ยงสัตว์	6	6.52
ค้าขาย	1	1.09
อื่น ๆ ¹	16	17.39

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีอาชีพหลักในการทำนา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 100

อาชีพรอง เกษตรกรไม่มีอาชีพรอง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 69.96 ทำไร่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 ทำสวนผลไม้ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 เลี้ยงสัตว์จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 ค้าขาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 และอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39

¹อื่น ๆ หมายถึง การปลูกกก, ทำประมง

ตารางที่ 10 สภาพพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตร

การถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นของตนเองทั้งหมด	46	50.00
เป็นที่เช่าทั้งหมด	16	17.39
เป็นของตนเองบางส่วน เช่าบางส่วน	30	32.61
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีที่ทำกินเป็นของตนเองทั้งหมด มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เป็นที่เช่าทั้งหมด มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และเป็นของตนเองบางส่วนที่เช่าบางส่วน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณการถือครองที่ดินของเกษตรกร

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ที่ของตนเอง (ไร่)</u>		
10-50	34	36.96
51-100	30	32.61
101-150	6	6.52
151-250	6	6.52
ค่าพิสัย	10-220 ไร่	
ค่าเฉลี่ย	79.24 ไร่	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	45.25 ไร่	
<u>ที่เช่า (ไร่)</u>		
1-50	28	30.44
51-100	14	15.23
ค่าพิสัย	15-100 ไร่	
ค่าเฉลี่ย	55.48 ไร่	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	22.77 ไร่	

จากตารางที่ 11 แสดงให้ทราบว่าเกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง ระหว่าง 10-50 ไร่ มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 36.96 มีที่ดินระหว่าง 51-100 ไร่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 มีที่ดินระหว่าง 101-150 ไร่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.92 และมีที่ดินระหว่าง 151-250 ไร่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เช่า เกษตรกรที่เช่าที่ดินระหว่าง 1-50 ไร่ มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 และเช่าที่ดินระหว่าง 51-100 ไร่ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23

ตารางที่ 12 แสดงกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ปลูกบ้านของเกษตรกร

พื้นที่ปลูกบ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ของตนเอง	86	93.48
บิดามารดา	4	4.35
ญาติพี่น้อง	2	2.17
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าบ้านที่เกษตรกรปลูกอยู่ในที่ของตนเอง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 93.48 ปลูกในที่ของบิดามารดา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และปลูกในที่ของญาติพี่น้อง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17

ตารางที่ 13 แสดงรายจ่ายของเกษตรกรในปี 2528-2529

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (บาท / ปี)		
10,000-20,000	74	80.43
20,001-30,000	16	17.39
30,001-40,000	2	2.18
ค่าพิสัย	10,000-35,000 บาท	
ค่าเฉลี่ย	16,237.61 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5,681.83 บาท	
ค่าใช้จ่ายในอาชีพ (บาท / ปี)		
5,000-15,000	6	6.52
15,001-35,000	46	50.00
25,001-35,000	16	17.39
35,001-45,000	16	17.39
45,001-70,000	8	8.70
ค่าพิสัย	8,500-65,500 บาท	
ค่าเฉลี่ย	26,607.17 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11,979.63 บาท	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงรายจ่ายของเกษตรกรในปี 2528-2529 (ต่อ)

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (บาท / ปี)</u>		
1,000-3,000	62	67.39
3,001-5,000	20	21.74
5,001-7,000	6	6.54
7,001-9,000	4	4.35
ค่าพิสัย	1,000-8,000 บาท	
ค่าเฉลี่ย	3,060.87 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2,085.56 บาท	

จากตารางที่ 13 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 80.43 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.18 โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 8,500-65,500 บาท ค่าเฉลี่ย 26,607.17 บาท และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11,579.63 บาท

ค่าใช้จ่ายอาชีพเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในอาชีพระหว่าง 5,000-15,000 บาท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 15,001-25,000 บาท มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 25,001-35,000 บาท มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 35,001-45,000 บาท มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และค่าใช้จ่ายระหว่าง 45,001-70,000 บาท มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 โดยมีค่าพิสัย อยู่ระหว่าง 8,500-65,500 บาท ค่าเฉลี่ย 26,607.17 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11,579.63 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่าง 1,000-3,000 บาท มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 67.39 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 3,001-5,000 บาท มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ค่าใช้จ่ายระหว่าง 5,001-7,000 บาท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.54 และค่าใช้จ่ายระหว่าง 7,001-9,000 บาท มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 โดยมีพิสัยอยู่ระหว่าง 1,000-8,000 บาท ค่าเฉลี่ย 3,060.80 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,085.56 บาท

ตารางที่ 14 แสดงรายได้ของเกษตรกรในปี 2528-2529

N = 92		
รายได้ของครอบครัว / ปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10,000-50,000	52	56.52
50,001-100,000	24	26.09
100,001-150,000	6	6.52
150,001-260,000	10	10.87
ค่าพิสัย	11,000-245,000 บาท	
ค่าเฉลี่ย	67,531.11 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	55,203.67 บาท	

จากตารางที่ 14 แสดงให้ทราบถึงรายได้ของเกษตรกร ระหว่าง 10,000-50,000 บาท มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 รายได้ระหว่าง 50,001-100,000 บาท มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 รายได้ระหว่าง 100,001-150,000 บาท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 และรายได้ระหว่าง 150,001-260,000 บาท มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 โดยมีค่าพิสัยระหว่าง 11,000-245,000 บาท ค่าเฉลี่ย 67,531.11 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 55,203.67 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 แสดงภาวะหนี้สินของเกษตรกร

N = 92		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สภาวะหนี้สิน		
ไม่มีหนี้สิน	72	78.26
มีหนี้สิน	20	21.74
แหล่งเงินทุน¹		
ธกส.	15	16.30
ญาติพี่น้อง	6	6.52
เพื่อนบ้าน	4	4.35
พ่อค้า	5	5.44
การรับประกันเงินกู้¹		
กู้ยืมโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน	14	15.22
เอาที่ดินหรือน้ำไปจำนอง	12	13.04
เอาของมีค่าไปจำนำ	12	13.04
ซื้อสินค้าเชื่อ	7	7.61

¹เกษตรกรสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 15 แสดงให้ทราบว่าเกษตรกรไม่มีหนี้สิน มีจำนวน 72 คน และมีหนี้สิน จำนวน 20 คน

แหล่งเงินทุน เกษตรกรกู้เงินมาจาก ธกส. มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 กู้ญาติพี่น้อง มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 กู้มาจากเพื่อนบ้าน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 กู้มาจากพ่อค้า มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การค้าประกันเงินกู้ เกษตรกรกู้โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 เอาที่ดินหรือบ้านไปจำนอง มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 เอาของมีค่าไปจำนำ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ซื้อสินค้าเชื่อ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนหนี้สินและกำหนดการใช้เงิน¹

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนหนี้สิน		
5,000-15,000	8	8.70
15,001-25,000	4	4.35
25,001-35,000	6	6.52
35,001-50,000	2	2.17
ค่าพิสัย	6,000-50,000 บาท	
ค่าเฉลี่ย	21,500 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	13,159.28 บาท	
กำหนดการใช้เงิน		
ระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	2	2.17
ระยะปานกลาง (1-3 ปี)	12	13.04
ระยะยาว (3 ปี ขึ้นไป)	1	4.35
ไม่กำหนดแน่นอน	2	2.17

¹ เกษตรกรบางคนไม่มีหนี้สิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 16 ทำให้ทราบว่าเกษตรกรมีหนี้สินระหว่าง 5,000-15,000 บาท มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 หนี้สินระหว่าง 15,001-25,000 บาท มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 หนี้สินระหว่าง 25,001-35,000 บาท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และมีหนี้สินระหว่าง 35,001-50,000 บาท มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 โดยมีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 6,000-50,000 บาท ค่าเฉลี่ย 21,500 บาท และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13,159.28 บาท

กำหนดการใช้ที่ดิน เกษตรกรมีกำหนดการใช้ที่ดินกึ่งระยะสั้น (ภายใน 1 ปี) มีจำนวน 2 คน ใช้ดินระยะปานกลาง (1-3 ปี) มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ใช้ดินระยะยาว (3 ปี ขึ้นไป) มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และมีกำหนดการใช้ดินไม่แน่นอน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17

ตารางที่ 17 แสดงวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ของเกษตรกร¹

N = 92

วัตถุประสงค์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้จ่ายในครอบครัว	6	6.52
ใช้จ่ายในการศึกษามูลตร	2	2.17
ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	4	4.35
ใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล	1	1.09
ใช้จ่ายเพื่อการลงทุน	7	7.61

¹ เกษตรกรบางคนไม่มีหนี้สิน

จากตารางที่ 17 ทำให้ทราบว่าเกษตรกรกู้เงินมามีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้จ่าย
ในครอบครัว มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 ใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร มีจำนวน
2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ
4.35 ใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 ใช้จ่าย
เพื่อการลงทุน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61

ตารางที่ 18 แสดงการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกรรมการของเกษตรกร¹

N = 92		
สมาชิกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรกร	72	78.26
กลุ่มสหกรณ์ที่ดิน	4	4.35
กลุ่มสหกรณ์เครดิต	10	10.87
กรรมการวัด	22	23.91
กรรมการโรงเรียน	10	10.87
กรรมการหมู่บ้าน	38	41.30
กรรมการสภาตำบล	6	6.52
อื่น ๆ	4	4.35

¹เกษตรกรสามารถเป็นสมาชิกหรือกรรมการได้มากกว่า 1 กลุ่ม

จากตารางที่ 18 ทำให้ทราบได้ว่าเกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 78.26 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ที่ดิน จำนวน 4 คน คิดเป็น
ร้อยละ 4.35 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์เครดิต จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87
เป็นกรรมการวัด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 เป็นกรรมการหมู่บ้าน จำนวน
38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 เป็นกรรมการสภาตำบล จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ
6.52 และอื่น ๆ อีก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก¹

N = 92		
ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อให้เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูงขึ้น	92	100.00
เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร	84	91.30
เพื่อแสดงว่ารัฐบาลเอาใจใส่เกษตรกร	72	78.26
เพื่อเพิ่มอำนาจพ่อค้าในการขายข้าว	50	54.35
เพื่อเป็นการระบายเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	24	26.09
ไปถึงมือชาวนาโดยตรง		

¹ เกษตรกรสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 19 แสดงให้ทราบถึงความเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โดยเกษตรกรจำนวน 92 คน มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ทำให้เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100.00 เกษตรกรจำนวน 84 คน มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ทำให้เพิ่มรายได้ของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 91.30 เกษตรกรจำนวน 72 คน มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ทำให้รัฐบาลเอาใจใส่ต่อเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 78.26 เกษตรกรจำนวน 50 คน มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ทำให้เพิ่มอำนาจต่อรองกับพ่อค้าในการขายข้าวและเกษตรกรจำนวน 24 คน มีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ทำให้เป็นการระบายเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้ไปถึงมือชาวนาโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 26.09

ตารางที่ 20 แสดงเหตุผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก¹

เหตุผล	จำนวน (คน)	N=92
		ร้อยละ
ต้องการข้าวในราคาที่สูงขึ้น	90	97.83
เพื่อนในกลุ่มชักชวน	38	41.30
ไม่อยากขายข้าวให้พ่อค้า	16	17.39
ตามคำแนะนำของพนักงานสินเชื่อ	60	65.22

¹เกษตรกรสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นถึงเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โดยเกษตรกรจำนวน 90 คน ต้องการขายข้าวในราคาสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 97.83 เกษตรกรจำนวน 38 คน เพื่อนในกลุ่มชักชวนคิดเป็นร้อยละ 41.30 เกษตรกรจำนวน 16 คน ไม่อยากขายข้าวให้พ่อค้าคิดเป็นร้อยละ 17.39 และเกษตรกรจำนวน 60 คน เข้าร่วมตามคำแนะนำของพนักงานสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ 65.22

ตารางที่ 21 แสดงการรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ
เกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 92		
<u>แหล่งรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับ</u>		
<u>การรับจำนำข้าวเปลือก</u>		
เพื่อนบ้าน	4	4.35
พนักงานสินเชื่อของ ธกส.	88	95.65
<u>แหล่งติดต่อเข้าร่วมโครงการ</u>		
<u>รับจำนำข้าวเปลือก</u>		
พนักงานสินเชื่อ ธกส.	84	91.30
ที่ ธกส. โดยตรง	8	8.70

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับจำนำข้าวเปลือกจากเพื่อนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และจากพนักงานสินเชื่อ ธกส. จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 95.65

แหล่งติดต่อเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เกษตรกร 84 คนติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ ธกส. คิดเป็นร้อยละ 91.30 และเกษตรกรจำนวน 8 คนติดต่อกับ ธกส. โดยตรงคิดเป็นร้อยละ 8.70

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

ผู้เข้าร่วมโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 คน	36	39.13
3 คน	24	26.09
4 คน	26	28.26
5 คน	6	6.52
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โดยกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ 2 คน มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ 3 คน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ 4 คน มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.26 และกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ 5 คน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52

ตารางที่ 23 แสดงการเก็บข้าวในยุ้งฉางของเกษตรกร

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การมียุ้งฉางเก็บข้าวของตนเอง		
มี	84	91.30
ไม่มี	8	8.70
ไม่มียุ้งฉางเก็บข้าว		
เข้ายุ้งฉาง	2	2.17
ฝากเพื่อนบ้าน	6	6.52

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนข้าวที่เก็บในยุ้งฉางของตนเอง

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10-40	40	43.48
41-70	30	32.61
71-100	6	6.52
101-130	4	4.35
131-160	4	4.35

ค่าพิสัย 10-150 เกวียน

ค่าเฉลี่ย 46.43 เกวียน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32.20 เกวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 23 แสดงให้ทราบว่าเกษตรกรมียุ่งฉางของตนเอง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 91.30 และเกษตรกรที่ไม่มียุ่งฉางจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70

นอกจากนี้เกษตรกรสามารถเก็บข้าวโดยการเช่ายุ่งฉาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 และฝากเพื่อนบ้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52

ตารางที่ 24 แสดงยุ่งฉางของเกษตรกรที่มีอยู่สามารถเก็บข้าวได้ระหว่าง 10-40 เกวียน มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48 มียุ่งฉางระหว่าง 41-70 เกวียน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 มียุ่งฉางระหว่าง 71-100 เกวียน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 มียุ่งฉางระหว่าง 101-130 เกวียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และมียุ่งฉางระหว่าง 131-160 เกวียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 โดยมีค่าที่สี่ยอยู่ระหว่าง 10-150 เกวียน ค่าเฉลี่ย 46.43 เกวียน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32-24 เกวียน

ตารางที่ 25 แสดงปริมาณการผลิตข้าวของเกษตรกรในปี 2529-2530

จำนวนข้าว (เกวียน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5-30	58	63.04
31-50	18	19.57
51-80	12	13.04
81-100	4	4.35
รวม	92	100.00

ค่าที่สี่ย 9-100 เกวียน
 ค่าเฉลี่ย 35.30 เกวียน
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 22.18 เกวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 25 แสดงให้ทราบถึงผลผลิตข้าวของเกษตรกรในปี 2529-2530 ซึ่งเกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้ระหว่าง 5-30 เกวียน มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 63.04 ผลิตข้าวได้ระหว่าง 31-50 เกวียน มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.57 ผลิตข้าวได้ระหว่าง 51-80 เกวียน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ผลิตข้าวได้ระหว่าง 81-100 เกวียน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 โดยมีค่าพิสัยระหว่าง 8-100 เกวียน ค่าเฉลี่ย 35.30 เกวียน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 22.18 เกวียน

ตารางที่ 26 แสดงปริมาณข้าวที่เกษตรกรนำเข้าร่วมโครงการรับจำนำ

ปริมาณข้าว (เกวียน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทั้งหมด (เกวียน)	1	1.09
<u>บางส่วน (เกวียน)</u>		
1-10	34	36.96
11-20	28	30.44
21-30	12	13.04
31-40	10	10.87
41-50	2	2.17
51-60	2	2.17
61-70	3	3.26
รวม	92	100.00

ค่าพิสัย 1-63 เกวียน

ค่าเฉลี่ย 19.72 เกวียน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.89 เกวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 26 แสดงให้ทราบถึงการนำข้าวที่ผลิตได้ของเกษตรกร เข้าร่วมโครงการรับจำนำ โดยเกษตรกรที่นำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 และนำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการบางส่วน ระหว่าง 1-10 เกวียน มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 36.96 ระหว่าง 11-20 เกวียน มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 ระหว่าง 21-30 เกวียน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ระหว่าง 31-40 เกวียน มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 ระหว่าง 41-50 เกวียน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ระหว่าง 51-60 เกวียน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ระหว่าง 61-70 เกวียน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1-63 เกวียน ค่าเฉลี่ย 19.72 เกวียน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15-85 เกวียน

ตารางที่ 27 แสดงเหตุผลที่เกษตรกรนำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วน¹

N = 92		
เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องขายบางส่วนเพื่อนำมาใช้หนี้ก่อน	60	65.22
ยังไม่มั่นใจว่าราคาข้าวจะสูงขึ้น	70	76.09
ยุ่งฉางมีขนาดเล็กเก็บข้าวได้ไม่พอ	30	32.61
มีความเดือดร้อนเรื่องเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในครอบครัว	60	65.22

¹เกษตรกรสามารถให้เหตุผลได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรนำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วน โดยเกษตรกร จำนวน 60 คน ให้เหตุผลว่าต้องการขายข้าวบางส่วนเพื่อนำเงินมาใช้หนี้ก่อน คิดเป็นร้อยละ 65.22 ยังไม่มั่นใจว่าราคาข้าวจะสูงขึ้น จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 76.09 ผู้ฉางมีขนาดเล็กเก็บข้าวได้ไม่พอ มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 และมีความเดือดร้อนเรื่องเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในครอบครัว มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 65.22

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและราคาข้าวที่ไม่ได้นำมาเข้าร่วมโครงการ

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ราคา / เกวียน</u>		
2,000-2,200	32	34.78
2,201-2,400	48	52.17
2,401-2,600	7	7.61
2,601-2,800	4	4.35
ค่าพิธี	2,000-2,800 บาท	
ค่าเฉลี่ย	2,273.33 บาท	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	163.62 บาท	
<u>จำนวน (เกวียน)</u>		
1-10	22	23.91
11-20	48	52.17
21-30	10	10.88
31-40	2	2.18
41-50	7	7.65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและราคาข้าวที่ไม่ได้นำมาเข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

N = 92

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าพิธี	4.50 เกวียน	
ค่าเฉลี่ย	18.22 เกวียน	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11.40 เกวียน	

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นถึงราคาข้าว/เกวียน ของเกษตรกรที่ไม่ได้นำเข้าร่วมโครงการ รายได้ในช่วงราคา 2,000-2,200 บาท มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78 ขายได้ในช่วงราคา 2,201-2,400 บาท มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 ขายได้ในช่วงราคา 2,401-2,600 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61 และขายได้ในช่วงราคา 2,601-2,800 บาท มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 โดยมีค่าพิธี 2,000-2,800 บาท ค่าเฉลี่ย 2,273.33 บาท และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 163.62 บาท

ปริมาณข้าวที่เกษตรกรผลิตได้และไม่ได้นำมาร่วมโครงการ ระหว่าง 1-10 เกวียน มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 ระหว่าง 11-20 เกวียน มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 ระหว่าง 21-30 เกวียน มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.99 ระหว่าง 31-40 เกวียน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 และระหว่าง 41-50 เกวียน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 โดยมีค่าพิธี 4.50 เกวียน ค่าเฉลี่ย 18.22 เกวียน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.40 เกวียน

ตารางที่ 29 แสดงราคาข้าว/เกวียน ที่เกษตรกรนำมาร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

N = 92

ช่วงราคา(บาท/เกวียน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2,600-2,700	16	17.39
2,701-2,800	56	60.87
2,801-2,900	20	21.74
รวม	92	100.00

ค่าเฉลี่ย 2,650-2,850 บาท

ค่าเฉลี่ย 2,773.91 บาท

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 59.39 บาท

จากตารางที่ 29 แสดงให้ทราบถึงราคาข้าว/เกวียน ของเกษตรกรที่นำ-
มาร่วมโครงการรับจำนำ ขยายไคร่ระหว่าง 2,600-2,700 บาท มีจำนวน 16 คน คิดเป็น
ร้อยละ 17.39 ขยายไคร่ระหว่าง 2,701-2,800 บาท มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ
60.87 และขยายไคร่ระหว่าง 2,801-2,900 บาท มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74
โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2,650-2,850 บาท ค่าเฉลี่ย 2,773.91 บาท และมีค่าเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน 59.39 บาท

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลในการร่วมโครงการของเกษตรกร

N = 92

ปัญหา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่มี	84	91.30
มี	8	8.70
ปัญหาการร่วมโครงการ		
ยุ่งฉางมีขนาดเล็ก	4	4.35
ข่าวสารล่าช้า	4	4.35
ข่าวมีความซับซ้อนเกินไป	2	2.17
ไม่ได้คำนึงถึงรับขาย		

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการร่วมโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกของเกษตรกร โดยเกษตรกร 8 คน มีปัญหาในการร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.70 และเกษตรกร 84 คน ไม่มีปัญหาในการร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.30

ปัญหาในการร่วมโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก เกษตรกร 4 คน มีปัญหาเรื่องยุ่งฉางมีขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 4.35 ข่าวสารล่าช้า มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 และข่าวมีความซับซ้อน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17

ตารางที่ 31 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่จะจัดทำในปีต่อไป

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการนี้ควรทำต่อไปหรือไม่		
ควรทำต่อไป	90	97.83
ทำหรือไม่ทำก็ได้	2	2.17
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นถึงความเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการนี้ กล่าวคือ เกษตรกร 90 คน มีความคิดเห็นว่าควรทำต่อไปคิดเป็นร้อยละ 97.83 และ เกษตรกรอีก 2 คน มีความคิดเห็นว่าทำก็ได้ไม่ทำก็ได้คิดเป็นร้อยละ 2.17

บทที่ 4
สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการสำรวจเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี
ปีการเพาะปลูก 2529-2530 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยองค์กรกิจ จังหวัดนครนายก สรุปผลดังนี้

ประวัติส่วนตัว

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44.72 ปี
ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมปีที่ 4 นับถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน มีบุตร
3 คน คนงานในครอบครัวมี 3 คน ฐานะผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว

สภาพเศรษฐกิจ

เกษตรกรทั้งหมดทำนาเป็นอาชีพหลักและส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง เกษตรกร
จำนวนหนึ่งมีที่ดินเป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 79.24 ไร่ และมีเนื้อที่เช่า เฉลี่ย 55.48 ไร่
โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกบ้านบนเนื้อที่ของตนเอง

รายได้ของเกษตรกรในปี 2528-2529 เฉลี่ย 67,531.11 บาท/ปี โดยมี
รายจ่ายของเกษตรกรในปี 2528-2529 แบ่งเป็นในครัวเรือนของเกษตรกรเฉลี่ย
16,237.61 บาท ค่าใช้จ่ายในอาชีพของเกษตรกรเฉลี่ย 26,607.17 บาท และค่าใช้จ่าย
อื่น ๆ เฉลี่ย 3,060.87 บาท

ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินส่วนที่มีหนี้สินนั้นจะกู้มาจาก ธกส. มากที่สุด
รองลงมาญาติพี่น้อง, พ่อค้า และเพื่อนบ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่จะกู้โดยไม่มีหลักทรัพย์-
ค้ำประกัน โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 21,500 บาท และจะใช้คืนในระยะปานกลาง (1-3 ปี)

มากที่สุดโดยเงินที่กู้มาส่วนใหญ่ใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

เกษตรกรให้ความเห็นว่าโครงการนี้ช่วยให้เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมาเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการเพื่อต้องการขายข้าวในราคาที่สูงขึ้น รองลงมาคือขายตามคำแนะนำของพนักงานสินเชื่อ

ลักษณะการดำเนินงาน

เกษตรกรจะรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้จากพนักงานสินเชื่อของ ธกส. โดยไปติดต่อกับพนักงานสินเชื่อของ ธกส. ด้วยตัวเองซึ่งแต่ละกลุ่มจะเข้าร่วมโครงการกลุ่มละ 2 คน เกษตรกรมียุ้งฉางเก็บข้าวของตนเองซึ่งสามารถเก็บข้าวได้เฉลี่ย 46.43 เกวียน ส่วนเกษตรกรที่ไม่มียุ้งฉางของตนเองจะเก็บข้าวโดยนำไปฝากเพื่อนบ้านไว้

ผลผลิตข้าวของเกษตรกรในปี 2529-2530 ผลิตได้เฉลี่ย 35.30 เกวียน ผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำเข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วนคิดเป็นค่าเฉลี่ย 19.72 เกวียน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเข้าร่วมบางส่วนเพราะยังไม่มั่นใจว่าราคาข้าวจะสูงขึ้น รองลงมาคือต้องขายข้าวบางส่วนเพื่อนำเงินมาใช้หนี้ก่อนและข้าวที่เหลือที่ไม่ได้นำมาร่วมโครงการมีอยู่คิดเป็นค่าเฉลี่ย 18.22 เกวียน ราคาขายได้เฉลี่ยละ 2,273.33 บาท ส่วนข้าวที่นำมาร่วมโครงการขายได้เฉลี่ยเกวียนละ 2,773.91 บาท

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการร่วมโครงการส่วนที่มีปัญหานั้นจะมีปัญหาเรื่องยุ้งฉางมีขนาดเล็กมากที่สุด รองลงมาข่าวสารล่าช้า และข้าวมีความชื้นสูงเก็บข้าวไม่ได้นานต้องรีบขายและส่วนมากต้องการที่จะให้ ธกส. ดำเนินงานโครงการนี้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้มีการผันผวนอยู่ตลอดเวลาไม่แน่นอน รัฐบาลควรเอาใจใส่อย่างจริงจังในการแก้ปัญหานี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการผลิต การจำหน่ายตลอดจนวิถีทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การประกันราคา การพยุงราคา เป็นต้น
2. เงินทุนในการผลิต รัฐบาลควรเสนอให้ธนาคารพาณิชย์ รวมทั้ง ธกส. ปลดปล่อยเงินกู้ให้ไปถึงมือของชาวนามากขึ้นและควรลดขั้นตอนต่าง ๆ ให้น้อยลงเพื่อให้เกษตรกรจะสามารถกู้เงินได้มากขึ้น
3. การศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาจบประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งต่ำมาก รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการศึกษาที่ดียิ่งขึ้นโดยการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อจะได้นำไปพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
4. เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลควรนำเอาหลักวิชาการแผนใหม่ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นมาส่งเสริมให้เกษตรกรเพื่อที่จะได้ผลผลิตที่สูงขึ้นจะทำให้รายได้สูงขึ้นด้วย
5. การปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่งในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น เกษตรกรจะได้ขนส่งผลผลิตได้อย่างสะดวก เช่นการสร้างถนนสายย่อยเข้าหมู่บ้าน
6. รัฐบาลควรจัดตั้งตลาดกลางในการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรให้มากขึ้นเพื่อที่จะได้ลดการเอาเปรียบจากพ่อค้าใหน้อยลง

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย 2530. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตข้าวนาปี ประจำปี 2529-2530. กรุงเทพมหานคร (โรเนียว)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2530. ขั้นตอนการดำเนินงานรับจำนำข้าวเปลือกสำหรับพนักงานสินเชื่อ. กรุงเทพมหานคร (โรเนียว)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2530. ผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตข้าวนาปี ประจำปี 2529-2530.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก. 2530. ผลการดำเนินงานโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตข้าวนาปี ประจำปี 2529-2530 ของอำเภอองค์กรักษ์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2530. สรุปสถานการณ์ของข้าว ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ปี 2529 และภาคคะเนแนวโน้ม ปี 2530. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานฝ่ายปกครองอำเภอองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก. 2530. ลักษณะทั่วไปของอำเภอองค์กรักษ์. (โรเนียว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

แบบสอบถาม

ผลการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2529-2530
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยองค์กร
จังหวัดนครนายก

สัมภาษณ์ ณ ..... บ้านเลขที่ ..... ซอย/ตรอก .....
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด .....

วันที่สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุด.....น.

รวมเวลาสัมภาษณ์..... ชั่วโมง..... นาที

รหัสแบบสอบถาม.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติส่วนตัว

1. เพศ

1. ชาย 86   2. หญิง 6

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 0.. อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
1. ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4
2. จบประถมศึกษาปีที่ 4
3. ประถมปีที่ 5-7 (ม.1-3)
4. มศ. 1-3 (ม.4-6)
5.. มศ. 4-5 (ม.7-8)
6.. นักธรรมหรือเปรียญ
7. การศึกษาผู้ใหญ่
8. ประกาศนียบัตรอบรมวิชาชีพ
9. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ศาสนา

1. พุทธ   3. คริสต์
2. อิสลาม   4. อื่น ๆ (ระบุ).....

5. สถานภาพการสมรส

1. โสด (ข้ามไปข้อ 7)   2. แต่งงานอยู่ด้วยกัน
3. แต่งงานแยกกันอยู่   4. หย่า
5. หม้าย   6. อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ถ้าแต่งงานแล้วมีบุตรกี่คน

0. ไม่มี   1. 1 คน
2. 2 คน   3. 3 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6.. 6 คน   7. 7 คน
 8. 8 คน   9. 9 คนขึ้นไป

8. จำนวนผู้ที่ทำงานในครอบครัวของท่านมีกี่คน (หมายถึงผู้ที่ช่วยทำให้เกิดรายได้ในครอบครัว)

1. 1 คน   2. 2 คน
 3.. 3 คน   4.. 4 คน
 5. 5 คน   6. 6 คนขึ้นไป

9. ฐานะของผู้ให้สัมภาษณ์ในครอบครัวเป็น.....

1. หัวหน้าครอบครัว (ข้ามไปตามข้อ 11)
 2. ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว

10.. (ถ้าไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว) เกี่ยวข้องเป็นอะไรกับหัวหน้าครอบครัว

1. บิดา   2. มารดา
 3.. บุตร   4. สามี
 5. ภรรยา   6. ญาติ
 7. ลูกจ้าง   8. อื่น ๆ (ระบุ).....

สถานภาพทางเศรษฐกิจ

11. อาชีพหลัก (หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำมากที่สุดในรอบปี)

1. ทำนา   2. ทำสวนผลไม้
 3.. เลี้ยงสัตว์   4. รับจ้าง
 5.. ทำไร่   6. ทำสวนผัก
 7. กำชาย   8. อื่น ๆ (ระบุ).....

12. อาชีพรอง (หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำรองลงมาจากอาชีพหลัก ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่มี   2. ทำนา
 3. ทำไร่   4. ทำสวนผลไม้
 5. ทำสวนผัก   6. เลี้ยงสัตว์

7. กำชาย   8. อื่น ๆ (ระบุ).....

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13.. อาชีพของท่านเกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินหรือไม่

1. เกี่ยวข้อง   2. ไม่เกี่ยวข้อง (ข้ามไปตามข้อ 17)

14.. ถ้าเกี่ยวข้อง : ที่ดินที่ท่านทำกินอยู่เป็นที่ดินของใคร

1. เป็นของตนเองทั้งหมด
2. เป็นที่เช่าทั้งหมด
3. เป็นที่จับจอง (แต่ยังไม่มีการสิทธิ์) ทั้งหมด
4. เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน
5. เป็นของตนเองบางส่วนและเป็นที่จับจองบางส่วน
6. เป็นที่เช่าบางส่วนและเป็นที่จับจองบางส่วน
7.. เป็นที่ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วนจับจองบางส่วน
8. อื่น ๆ (ระบุ).....

15. ถ้าเป็นที่เช่าท่านจ่ายค่าเช่าอย่างไร

1. จ่ายค่าเช่าเป็นผลผลิตที่กำหนดแน่นอน
2. จ่ายค่าเช่าเป็นผลผลิตในรูปของการปันส่วน
3. จ่ายค่าเช่าเป็นเงินสด
4. อื่น ๆ (ระบุ).....

16.. ท่านมีที่ดินทำกินเท่าไร (เกิน $\frac{1}{2}$ ไร่ ให้นับเป็น 1 ไร่)

- 16.1 ของตนเอง.....ไร่
16.2 ที่เช่า.....ไร่
16.3 ที่จับจอง.....ไร่
16.4 อื่น ๆ (ระบุ).....ไร่
รวมทั้งสิ้น.....ไร่

17.. บ้านที่ท่านอาศัยอยู่ปลูกในที่ดินของใคร

1. ของตนเอง   2. ของบิดามารดา
3. ของญาติพี่น้อง   4. ของคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ
5. อื่น ๆ (ระบุ).....

18. ปีที่แล้วท่านมีรายได้เท่าไร (โดยประมาณตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ก. ทำนาได้ข้าว.....ถึง คิดเป็นเงิน.....บาท
- ข. ทำไร่ คิดเป็นเงิน.....บาท
- ค. ทำสวนผลไม้ คิดเป็นเงิน.....บาท
- ง. ทำสวนผัก คิดเป็นเงิน.....บาท
- จ. เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นเงิน.....บาท
- ฉ. กำขาย คิดเป็นเงิน.....บาท
- ช. รับจ้าง คิดเป็นเงิน.....บาท
- ซ. อื่น ๆ (ระบุ).....

19. รายได้เมื่อปีที่แล้วท่านนำไปใช้จ่ายทางใดบ้าง (โดยประมาณตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ก. ใช้จ่ายในครัวเรือน.....บาท
- ข. ใช้จ่ายในทางศาสนาและพิธีกรรม.....บาท
- ค. ใช้จ่ายในงานอาชีพ.....บาท
- ง. ใช้จ่ายในการลงทุน.....บาท
- จ. ใช้นั้น.....บาท
- ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....คิดเป็นเงิน.....บาท
- รวมรายจ่ายทั้งหมด.....บาท

ภาชนะนี้สิ้น

20. ปีที่แล้วท่านมีรายได้อะไรบ้างหรือไม่มี

1. ไม่พอ
2. พอดี (ข้ามไปถามข้อ 22)
3. มีเหลือ (ข้ามไปถามข้อ 22)

21. ถ้าค่าใช้จ่ายไม่พอท่านมีวิธีการหาเงินมาชำระหนี้ได้อย่างไร

1. กู้ยืมโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
2. เอาที่ดินหรือบ้านไปจำนอง
3. เอาของมีค่าไปจำนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. อื่น ๆ (ระบุ).....

- 22.. ปีที่แล้วท่านมีหนี้สินหรือไม่
1. มี
  2. ไม่มี (ข้ามไปตามข้อ 31)
23. (ถ้าเป็นหนี้) ท่านกู้ยืมมาจากที่ไหน
1. ในสถาบันการเงิน
  2. นอกสถาบันการเงิน (ข้ามไปตามข้อ 25)
  3. ทั้ง ข้อ 1 และข้อ 2
- 24.. ถ้ากู้จากในสถาบันการเงินท่านกู้มาจากที่ไหน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
  2. ธนาคารพาณิชย์
  3. สหกรณ์เครดิต
  4. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 25.. ถ้ากู้จากนอกสถาบันการเงิน ท่านกู้จากใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1.ญาติพี่น้อง
  2. เพื่อน
  3. พ่อค้า
  4. กหบท นายทุน
  5. อื่น ๆ (ระบุ).....
26. กู้มาทั้งสิ้น.....บาท
- 27.. กำหนดการใช้คืนเมื่อไร
1. ระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)
  2. ระยะปานกลาง (1-3 ปี)
  3. ระยะยาว (3 ปีขึ้นไป)
  4. ไม่กำหนดแน่นอน
28. อัตราดอกเบี้ยต่อเดือน.....บาท
29. ท่านกู้เงินมาเพื่อวัตถุประสงค์อะไรเป็นสำคัญ
1. ใช้จ่ายในครอบครัว
  2. ใช้จ่ายเรื่องการศึกษาของบุตร
  3. ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
5. ใช้จ่ายเพื่อการลงทุน (ระบุ).....
6. อื่น ๆ (ระบุ).....

30.. ปีนี้นท่านชำระหนี้อย่างไร

1. ไซ้หมดแล้ว
2. ยังไม่ได้ไซ้เลย
3. ไซ้บางส่วน

31.. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือเป็นกรรมการอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. กลุ่มเกษตรกร	2. กลุ่มสหกรณ์ที่ดิน
3. กลุ่มสหกรณ์เครดิต	4. สมาคมผู้นำ
5. กรรมการวัด	6. กรรมการโรงเรียน
7. กรรมการหมู่บ้าน	8. กรรมการสภาตำบล
9. อื่น ๆ (ระบุ).....	

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก

32.. ท่านคิดว่ารัฐบาลจัดทำโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเพื่อ (โปรดเรียงลำดับตามความสำคัญของเหตุผลจากมากไปน้อย 3 ลำดับ)

1. เพื่อให้เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น
2. เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร
3. เพื่อแสดงว่ารัฐบาลเอาใจใส่เกษตรกร
4. เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองกับพ่อค้าในการขายข้าว
5. เพื่อเป็นการระบายเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำไปถึงมือเกษตรกรโดยตรง
6. อื่น ๆ (ระบุ).....

33.. ท่านร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ต้องการขายข้าวในราคาที่สูงขึ้น
2. เพื่อนในกลุ่มชักชวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้บนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3. ไม่อยากขายข้าวให้กับพ่อค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ตามคำแนะนำของพนักงานสินเชื่อ

5. อื่น ๆ (ระบุ).....

ลักษณะการดำเนินงาน

34. ท่านทราบข่าวเกี่ยวกับการรับจำนำข้าวเปลือกจากใคร

1. กำนัน	2. ผู้ใหญ่บ้าน
3. เพื่อนบ้าน	4. พนักงานสินเชื่อของ ธกส.
5. ญาติ	6. อื่น ๆ (ระบุ).....

35. ท่านร่วมโครงการโดยไปติดต่อขอจำนำข้าวเปลือกที่ไหน

1. กำนัน	2. ผู้ใหญ่บ้าน
3. หัวหน้ากลุ่ม	4. พนักงานสินเชื่อธกส.
5. ที่ธกส. โดยตรง	6. อื่น ๆ (ระบุ).....

36. กลุ่มของท่านมีสมาชิกทั้งหมดกี่คน

1. 5 คน	2. 6 คน
3. 7 คน	4. 8 คน
5. 9 คน	6. 10 คน
7. 11 คน	8. มากกว่า 11 คนขึ้นไป

37. กลุ่มของท่านเข้าร่วมโครงการนี้ทั้งหมดกี่คน

1. 2 คน	2. 3 คน
3. 4 คน	4. 5 คน
5. 6 คน	6. 7 คน
7. 8 คน	8. 9 คน
9. 10 คน	10. 11 คนขึ้นไป

38. ท่านมีบัญชีสำหรับเก็บข้าวเป็นของตัวเองหรือไม่

1. ไม่มี
2. มี (ข้ามไปตอบข้อ 40)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

39. ไม่มี : แล้วท่านเก็บข้าวได้อย่างไร

1. เข้ายุ้งนาง
2. ฝากเพื่อนบ้าน
3. อื่น ๆ (ระบุ).....

40. มี : ยุ้งนางของท่านสามารถเก็บข้าวได้.....เกวียน

41. ปีนี้ท่านผลิตข้าวได้กี่เกวียน (มากกว่า $\frac{1}{2}$ เกวียน บัดไป 1 เกวียน)
.....เกวียน

42. ข้าวที่ท่านผลิตได้นำเข้าโครงการทั้งหมดหรือไม่

1. ทั้งหมด
2. บางส่วน.....เกวียน

43. ท่านนำข้าวที่ผลิตได้ทั้งหมดเข้าร่วมโครงการทั้งหมดเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่เดือดร้อนเรื่องเงิน จึงไม่จำเป็นต้องรีบขาย
2. ข้าวยังมีราคาถูก
3. ต้องการขายข้าวในราคาที่แพงขึ้น
4. มียุ้งนางเก็บข้าวเองไม่เดือดร้อนเกี่ยวกับสถานที่เก็บ
5. มั่นใจว่าราคาข้าวต้องสูงขึ้น
6. อื่น ๆ (ระบุ).....

(ข้ามไปตอบข้อ 47)

44. ท่านนำข้าวที่ผลิตได้เข้าร่วมโครงการเพียงบางส่วนเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ต้องขายบางส่วนเพื่อนำเงินมาใช้หนี้ก่อน
2. ยังไม่มั่นใจว่าราคาข้าวจะสูงได้ไม่พอ
3. ยุ้งนางมีขนาดเล็กเก็บข้าวได้ไม่พอ
4. มีความเดือดร้อนเรื่องเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในครอบครัว
5. อื่น ๆ (ระบุ).....

45. ข้าวที่ท่านไม่ได้นำมาเข้าร่วมโครงการ ขายได้เกวียนละ.....บาท
จำนวน.....เกวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีเห็นเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

46. ชาวที่ท่านนำมาร่วมโครงการขายได้กี่ยี่วนละ.....บาท
 จำนวน.....ก๊วี่ยน
47. ท่านมีปัญหาหรือไม่ในการร่วมโครงการนี้
1. ไม่มี
  2. มี
48. มี : ท่านมีปัญหาเรื่อง.....
 .....
 .....
49. ท่านคิดว่าโครงการนี้ควรจะทำในปีต่อไปหรือไม่
1. ควรทำต่อไป
  2. ทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้
  3. ไม่ควรทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้